

8 Μαΐου, 1990

[ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

1. ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΗΣ,
2. ΜΑΡΙΟΣ ΕΥΡΙΒΙΑΔΗΣ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ/Η ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ/Η ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 23/89).

Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα — Άρθρο 29 — Δικαίωμα του ανα-
φέρεσθαι — Ερμηνεία από τη νομολογία — Φύση της εκτελεστής πα-
ράλειψης δυνάμει του Άρθρου 29 — Περιοστάσεις στοιχειοθέτησής
της στην κριθείσα περίπτωση.

5

Οι αιτητές προσέφυγαν κατά της μη χορήγησης αυτούς επιδόμα-
τος εξωτερικού και κατ' ουσίαν κατά της μη λήψεως απόφασης των
καθ' ων η αίτηση ως προς το αντίστοιχο αίτημά τους.

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση,
αποφάσισε ότι:

15

1. Το Άρθρο 29, όπως έχει κατ' επανάληψη τονιστεί από τη νομολο-
γία, κατοχυρώνει το δικαίωμα προσώπου να απευθύνεται στις αρ-
χές και επιβάλλει στις τελευταίες, αντίστοιχη υποχρέωση για εξέ-
ταση του θέματος και χωρίς καθυστέρηση απάντησης. (*Archigos
Kommatis Dikeosinis v. The Republic* (1986) 3 C.L.R. 187).
Αποσκοπεί στη διασφάλιση της χρηστής διοίκησης, υποχρεώνον-
τας τις δημόσιες αρχές να επιληφθούν γραπτών αιτήσεων των πο-
λιτών που έχουν δικαίωμα να αναμένουν απάντηση σε αυτές.
(*Papadopoulos v. Municipality of Nicosia* (1986) 3 C.L.R. 2046).

20

Η προσφυγή δυνάμει του Άρθρου 29, δε νομιμοποιείται σε κάθε πε-
ρίπτωση παράλειψης των αρχών να απαντήσουν στο δεδομένο χρό-

νο. Απαιτείται το θέμα της αίτησης να εμπίπτει στη σφαίρα του Δημοσίου Δικαίου και να αναφέρεται σε άσκηση διοικητικής ή εκτελεστικής αρμοδιότητας. (*Archigos Kommatos Dikeosinis v. The Republic*, ανωτέρω).

5

Στην υπόθεση *Christoforou and Others v. Municipal Committee of Ayios Dhometios and Another* (1987) 3(C) C.L.R. 1464, το δικαστήριο δέχτηκε ότι το Άρθρο 29 του Συντάγματος, επιβάλλει στη διοίκηση ως αναγκαία προϋπόθεση για τη διατήρηση και τη διαφύλαξη του θεμελιώδους δικαιώματος των πολιτών να απευθύνονται στις αρχές, την υποχρέωση να αντιμετωπίζει την αίτηση με τη δέουσα προσοχή, να αποφασίζει ταχέως επ' αυτής και να κοινοποιεί την απόφαση της δεόντως αιτιολογημένη στον αιτητή σε διάστημα που δε θα υπερβαίνει τις 30 ημέρες που προβλέπει το Άρθρο.

10

15

Η επιστολή που επικαλούνται οι καθ' ών η αίτηση ως απάντηση προς τους αιτητές δεν έχει αυτά τα χαρακτηριστικά. Δικαίως δε οι αιτητές δεν τη δέχονται ως απάντηση ή ως ικανοποιητική απάντηση και επιμένουν στο αίτημά τους, όπως ακριβώς δύνανται να πράξουν, δυνάμει των προνοιών του Άρθρου 29.2 του Συντάγματος.

20

2. Υπήρξε παράλειψη δυνάμει του Άρθρου 29 του Συντάγματος η οποία έδει να μην είχε γίνει και η προσφυγή επιτυχάνει στην υπ' αριθμό 3 θεραπεία, στην οποία εμπίπτει και το αίτημα αυτό.

25

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Archigos Kommatos Dikeosinis v. Republic (1986) 3(A) C.L.R. 187,

30

Papadopoulos and Others v. Municipality of Nicosia (1986) 3(C) C.L.R. 2046,

Christoforou and Others v. Municipal Committee of Ayios Dhometios and Another (1987) 3(C) C.L.R. 1464.

35

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της παράλειψης των καθ' ών η αίτηση να χορηγήσουν στους αιτητές επίδομα εξωτερικού και ειδικό επίδομα δυνάμει του Σχεδίου Επιδομάτων Εξωτερικού.

40

A. Σ. Αγγελίδης, για τους Αιτητές.

Π. Κληρίδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

5 ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Οι αιτητές κατέχουν τη θέση Λειτουργού Τύπου και Πληροφοριών στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών και υπηρετούν ως Σύμβουλοι Τύπου στα Γραφεία Τύπου που λειτουργούν στις Διπλωματικές Αποστολές της Δημοκρατίας στο Λονδί-
10 νου και την Ουάσιγκτων.

Με την προσφυγή, επιδιώκουν τη χορήγηση επιδόματος εξω-
15 τεरिकού και ειδικού επιδόματος σε τρόπο ώστε να αρθεί η άνιση, όπως ισχυρίζονται, μεταχείριση σε βάρος τους, και η αποκατάσταση των δικαιωμάτων τους, δυνάμει του Σχεδίου Επιδομάτων Εξωτερικού.

Οι αιτούμενες θεραπείες, όπως ειδικότερα καθορίζονται στην προσφυγή, είναι οι εξής:

20 "(1) Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η μεταχείριση που τυγχάνουν οι αιτητές όσον αφορά τα επιδόματα εξωτερικού, αποτελεί ή ισοδυναμεί με άνιση δυσμενή μεταχείριση η οποία και θα πρέπει να κηρυχθεί άκυρη.

25 (2) Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η συνεχής παράλειψη χορήγησης και στους αιτητές του επιδόματος εξωτερικού και/ή των ειδικών επιδομάτων, είναι άκυρη και πως, ότι παραλείφθηκε θα πρέπει να διενεργηθεί.

30 (3) Δήλωση του Δικαστηρίου με την οποία να μην επικυρώνεται η απόφαση των καθ' ων η αίτηση για αναβολή εξέτασης και επίλυσης του θέματος."

35 Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση υπεραμύνθηκε της νομιμότητας της διοικητικής δράσεως και αμφισβήτησε την προσφυγή ως απαράδεκτη επειδή,

(α) δεν είχε καταχωρηθεί στην προβλεπόμενη προθεσμία των
40 75 ημερών και,

(β) οι αιτητές εσπεύρουντο του έννομου συμφέροντος για προσβολή της πράξεως την οποίαν είχαν ενωρίτερα αποδεχτεί.

Το πρώτο θέμα το οποίο απασχόλησε το Δικαστήριο, ήταν ο

εντοπισμός και η φύση της επίδικης πράξεως και αν επρόκειτο για απόφαση, παράνομη παράλειψη ή παράλειψη δυνάμει του άρθρου 29 του Συντάγματος.

Στο στάδιο των διευκρινήσεων, ο δικηγόρος των αιτητών δήλωσε ότι η αιτούμενη θεραπεία αφορά παράλειψη δυνάμει του άρθρου 29 του Συντάγματος, των καθ' ων η αίτηση στην επιστολή του ιδίου ημερομηνίας 10/12/88 σε συνάρτηση με προηγούμενες αναφορές στο θέμα (ειδικότερα παράπεμψε στα Τεκμήρια 2 και 4 στη γραπτή του αγόρευση) και/ή συνεχιζόμενη παράλειψη για απάντηση στο θέμα. 5 10

Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση, υποστήριξε αντίθετα ότι η απάντηση είχε δοθεί στους αιτητές με την υπό ημερομηνίας 27/9/88 επιστολή προς τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο που είχε κοινοποιηθεί στους αιτητές και επρόκειτο για απόφαση αρνητική. 15

Από τα στοιχεία ενώπιον του Δικαστηρίου, προκύπτουν τα εξής:

Οι αιτητές διορίστηκαν Σύμβουλοι Τύπου με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και δεν κατέχουν οργανική θέση στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών. Το Σχέδιο Επιδόματων και Εξωτερικού τέθηκε σε ισχύ την 1/1/80 και οι αιτητές τοποθετήθηκαν στην κατηγορία 7 που αντιστοιχεί στο 64% του εκάστοτε καθοριζόμενου επιδόματος με το οποίο αμοίβεται ο Αρχηγός της Διπλωματικής Αποστολής. 20 25

Επειδή οι συνθήκες εργασίας τους στο μεταξύ διαφοροποιήθηκαν οι αιτητές έθεσαν το αίτημα της επανεξέτασης του θέματος της κατάταξης σε κατηγορίες, για σχολούς επιδόματος Εξωτερικού, των λειτουργών του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών που υπηρετούν σε διπλωματικές αποστολές. 30

Το ίδιο θέμα έθεσαν με επιστολές τους και ο Διευθυντής Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών (επιστολή ημερομηνίας 26/1/88) και ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος (επιστολή ημερομηνίας 9/7/88) που ζητούσαν το διακανονισμό του θέματος και την άρση της άδικης μεταχείρισης σε βάρος των Συμβούλων Τύπου. 35

Σε απάντηση προς τις ενέργειες αυτές, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών, πληροφόρησε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών και το Διευθυντή του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών ότι η θέση του Υπουργείου είναι όπως το θέμα αφεθεί να εξεταστεί σε συνάρτηση με την Έκθεση της Υπηρε- 40

σιακής Επιτροπής που συστάθηκε για την αναβάθμιση και αναδιοργάνωση της Διπλωματικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

- 5 Η απάντηση αυτή που κοινοποιήθηκε στους αιτητές, προκάλεσε την επιστολή του δικηγόρου των αιτητών ημερομηνίας 10/12/88 στην οποία αφού γίνεται αναφορά στο ιστορικό της υπόθεσης, διαπιστώνεται ότι το θέμα παραμένει άλυτο και επαναλαμβάνεται ότι οι αιτητές δικαιούνται σε ίση μεταχείριση.
- 10 Μελέτησα με κάθε δυνατή προσοχή την επιχειρηματολογία και των δύο πλευρών υπό το φως των στοιχείων που έχουν κατατεθεί ως τεκμήρια ενώπιον του Δικαστηρίου και των νομικών αρχών που διέπουν το θέμα.
- 15 Η επιστολή της 27/9/88 κατά τη γνώμη μου δε διαλαμβάνει καμιά εκτελεστή απόφαση της διοίκησης και ούτε μπορεί να θεωρηθεί ως αρνητική απόφαση επί του αιτήματος των αιτητών. Περιέχει απλές πληροφορίες για τα πλαίσια, το χρόνο και τη διαδικασία μέσα στα οποία το Υπουργείο Εξωτερικών θα προτιμούσε να αντιμετωπιστεί το θέμα. Από τα στοιχεία αυτά, δεν προκύπτει ούτε άρνηση, ούτε κατάφαση στο αίτημα των αιτητών.
- 20

25 Κατά συνέπεια, δε μπορώ να δεχτώ ότι υπήρξε απόφαση επί του θέματος, όπως ισχυρίζονται οι καθ' ων η αίτηση, και ούτε φυσικά μπορεί να τεκμηριωθεί η ένσταση για το εκπρόθεσμο της προσφυγής.

30 Ο τελικός ισχυρισμός των αιτητών, είναι ότι υπήρξε εκ μέρους των καθ' ων η αίτηση, παράλειψη να επιληφθούν και να απαντήσουν στο αίτημά τους, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 29 του Συντάγματος.

35 Το άρθρο 29, όπως έχει κατ' επανάληψη τονιστεί από τη νομολογία, κατοχυρώνει το δικαίωμα προσώπου να απευθύνεται στις αρχές και επιβάλλει στις τελευταίες, αντίστοιχη υποχρέωση για εξέταση του θέματος και χωρίς καθυστέρηση απάντησης. (*Archigos Kommatos Dikeosinis v. Republic* (1986) 3(A) C.L.R. 187). Αποσκοπεί στη διασφάλιση της χρηστής διοίκησης, υποχρεώνοντας τις δημόσιες αρχές να επιληφθούν γραπτών αιτήσεων των πολιτών που έχουν δικαίωμα να αναμένουν απάντηση σε αυτές. (*Papadopoulos and Others v. Municipality of Nicosia* (1986) 3(C) C.L.R. 2046.)

40

Η προσφυγή δυνάμει του άρθρου 29, δε νομιμοποιείται σε

κάθε περίπτωση παράλειψης των αρχών να απαντήσουν στο δεδομένο χρόνο. Απαιτείται το θέμα της αίτησης να εμπίπτει στη σφαίρα του Δημόσιου Δικαίου και να αναφέρεται σε άσκηση διοικητικής ή εκτελεστικής αρμοδιότητας. (*Archigos Kommatos Dikeosinis v. Republic* - ανωτέρω.)

5

Στην υπόθεση *Christoforou and Others v. Municipal Committee of Ay. Dhometios and Another* (1987) 3(C) C.L.R. 1464, το δικαστήριο δέχτηκε ότι το άρθρο 29 του Συντάγματος, επιβάλλει στη διοίκηση ως αναγκαία προϋπόθεση για τη διατήρηση και τη διαφύλαξη του θεμελιώδους δικαιώματος των πολιτών να απευθύνονται στις αρχές, την υποχρέωση να αντιμετωπίζει την αίτηση με τη δέουσα προσοχή, να αποφασίζει ταχέως επ' αυτής και να κοινοποιεί την απόφασή της δεόντως αιτιολογημένη στον αιτητή σε διάστημα που δε θα υπερβαίνει τις 30 ημέρες που προβλέπει το άρθρο.

10

15

Έχω την γνώμη ότι η επιστολή που επικαλούνται οι καθ' ων η αίτηση ως απάντηση προς τους αιτητές δεν έχει αυτά τα χαρακτηριστικά. Και δικαίως οι αιτητές δεν τη δέχονται ως απάντηση ή ως ικανοποιητική απάντηση και επιμένουν στο αίτημά τους, όπως ακριβώς δύνανται να πράξουν, δυνάμει των προνοιών του άρθρου 29.2 του Συντάγματος:

20

"Εφ' όσον ο ενδιαφερόμενος δεν ικανοποιείται εκ της απόφασεως ή οσάκις ουδεμία απόφασις γνωστοποιείται προς αυτόν εντός της καθοριζομένης εν τη πρώτη παραγράφω του παρόντος άρθρου προθεσμίας δύναται ο ενδιαφερόμενος ν' αγάγει ενώπιον αρμοδίου Δικαστηρίου διά προσφυγής την υπόθεσιν εις ην αφορά η αίτησις ή το παρόνον αυτό."

25

30

Καταλήγω ότι υπήρξε παράλειψη δυνάμει του άρθρου 29 του Συντάγματος η οποία έδει να μην είχε γίνει και η προσφυγή επιτυγχάνει στην υπ' αριθμό 3 θεραπεία, στην οποία εμπίπτει και το αίτημα αυτό.

35

Δε δίδεται διαταγή για έξοδα.

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.

40